

Bestuursrapportage

2019

Gemeente Heeze-Leende

Inhoud

1. Algemeen	3
<i>Aanbieding bestuursrapportage 2019</i>	4
<i>Leeswijzer</i>	5
<i>Samenvatting</i>	6
2. Programma's	8
<i>Programma 1: Dienstverlening en bestuur</i>	9
<i>Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren</i>	14
<i>Programma 3: Samen leven en participeren</i>	24

1. Algemeen

Aanbieding bestuursrapportage 2019

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage 2019 aan. In deze rapportage geven we inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de doelen voor 2019 en de financiële afwijkingen. Ten opzichte van voorgaande jaren ligt de focus in deze rapportage meer op de inhoud.

De behandeling van deze bestuursrapportage 2019 in uw raad is gepland op 9 september 2019. Op 26 augustus 2019 vindt een themabijeenkomst plaats waarin een toelichting op de bestuursrapportage wordt gegeven en waarbij u in de gelegenheid bent om *technische* vragen te stellen. De structurele effecten uit deze bestuursrapportage nemen we mee in de programmabegroting 2020.

We vertrouwen erop u middels deze bestuursrapportage zowel inhoudelijk als in financiële zin een helder en compleet beeld te presenteren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,

de secretaris,

de burgemeester,

mw. drs. P.M.M.H. Hurkmans

P.J.J. Verhoeven

Leeswijzer

De bestuursrapportage bestaat uit 3 hoofdstukken:

1. Algemeen

In het hoofdstuk 'algemeen' is naast de aanbieder van de bestuursrapportage een samenvatting van de financiële effecten opgenomen. De belangrijkste financiële afwijkingen worden hier kort toegelicht.

2. Programma's

In het hoofdstuk 'programma's' treft u de inhoudelijke verantwoording aan en gaan we in op de actuele stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de voor 2019 gestelde beleidsdoelen. In de programmabegroting hebben we beschreven wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Met een kleur is inzicht gegeven in de status van de realisatie van de doelen. Waar nodig is daarbij een toelichting opgenomen met eventuele actiepunten. De betekenis van de kleuren is als volgt:

Groen	Beleidsdoel is of wordt naar verwachting gerealiseerd.
Oranje	Beleidsdoel is of wordt naar verwachting in aangepaste vorm (lagere kwaliteit) of later gerealiseerd.
Rood	Beleidsdoel is en wordt naar verwachting niet gerealiseerd.

Financiële afwijkingen groter dan € 10.000 worden per programma op themaniveau in beeld gebracht en toegelicht. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen incidentele of structurele afwijkingen. De gesignaleerde structurele afwijkingen worden bij het opstellen van de programmabegroting 2020 uitgewerkt.

Verder wordt de actuele status van de grote projecten toegelicht.

Samenvatting

Deze bestuursrapportage laat een negatieve afwijking zien van € 261.000 op het begrote exploitatieresultaat 2019 van -€ 40.000. Dit leidt tot een bijgesteld negatief exploitatiesaldo van € 221.000. Het financiële beeld per programma is voor 2019 als volgt:

Bedragen x € 1.000

Programma		Begroting 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)	Mutaties Berap 2019	Begroting 2019 na Berap 2019
1	Dienstverlening en bestuur	10.972	10.951	418	11.369
2	Wonen, bedrijven en creëren	10.921	10.033	242	10.275
3	Samen leven en participeren	15.399	14.789	68	14.857
Totaal lasten		37.292	35.773	728	36.501
1	Dienstverlening en bestuur	-24.962	-25.281	-317	-25.598
2	Wonen, bedrijven en creëren	-7.876	-7.248	-28	-7.276
3	Samen leven en participeren	-2.765	-2.819	56	-2.763
Totaal baten		-35.603	-35.348	-289	-35.637
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)		1.689	426	439	864
Toevoegingen aan reserves		1.018	136	0	136
Onttrekkingen aan reserves		- 2.957	- 601	-178	-779
Saldo mutatie reserves		- 1.939	- 465	-178	-643
Saldo na bestemming		- 250	- 40	261	221

De belangrijkste financiële afwijkingen betreffen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Mutatie
Effect op algemene uitkering 2019 n.a.v. meicirculaire 2019 (netto-effect, minus specifieke uitkeringen)	-114
Lagere inkomsten bouwleges dan begroot	118
Hogere inkomsten leges en degeneratiekosten dan begroot	-133
Hogere baten OZB (in verband met aanslagen voorgaande jaren)	-50
Aanvullende lasten tijdelijk personeel en inhuur	164
Lasten bestrijding eikenprocessierups	92
Hogere lasten Blink	44
Hogere lasten in verband met stormschade juni 2019	31
Niet begrote lasten implementatie applicatie ZorgNed	80
Overige afwijkingen	29
Totaal mutaties	261

Effect op algemene uitkering 2019 n.a.v. meicirculaire 2019

Eind mei 2019 is de meicirculaire 2019 uitgebracht. Deze heeft een bruto positief effect op de algemene uitkering 2019. Dit is nader toegelicht in het addendum op de Kadernota 2020.

Lagere inkomsten bouwleges dan begroot

Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen bouw loopt al jaren terug, dit komt onder meer doordat steeds meer bouwactiviteiten vergunningsvrij worden. Met de komst van de Omgevingswet in 2021 en de Wet kwaliteitsborging worden nog meer bouwactiviteiten vergunningsvrij en hoeft de gemeente minder te toetsen. In de afgelopen jaren is er altijd een groot project geweest dat zorgde voor hoge legesopbrengsten. De verwachting is dat in 2019 nog een aantal grotere woningbouwprojecten (De Bulders en Kloostervelden) leges gaan opbrengen. De totaal verwachte opbrengsten liggen echter lager dan begroot.

Hogere inkomsten leges en degeneratiekosten dan begroot

In de jaarrekening 2018 zagen we naast lagere bouwleges, veel hogere leges en degeneratiekosten dan begroot. Een groot deel van die opbrengsten wordt pas later in het jaar gerealiseerd. Op basis van een actuele analyse worden ook in 2019 hogere inkomsten verwacht dan begroot.

Hogere baten OZB

De additionele baten worden mede veroorzaakt door aanslagen over voorgaande jaren.

Aanvullende lasten tijdelijk personeel en inhuur

Er zijn verschillende factoren welke bijdragen aan de verwachting dat het huidige inhuurbudget (van € 195.000) onvoldoende zal zijn om alle inhuurverplichtingen richting jaareinde te dekken. Deze factoren betreffen het vertrek en de tijdelijke afwezigheid (detachering, zwangerschaps-/ouderschapsverlof en ziekteverzuim) van een beperkt aantal medewerkers, maar ook inzet met het oog op de doorontwikkeling van de organisatie. Deels worden de kosten die hiermee gepaard gaan gedekt uit externe gelden.

Lasten bestrijding eikenprocessierups

De overlast van de processierups is dit jaar extreem veel. Meerdere aannemers zijn momenteel en de komende periode bezig om de rups te bestrijden. De kosten zijn bepaald op basis van reeds gemaakte kosten en nog te verwachte kosten/te verwachten benodigde inzet.

Hogere lasten Blink

Dit is een gevolg van de hogere prijsstijgingen/indexeringen dan waarbij bij opstellen van de begroting van Blink en daarmee ook onze afvalstoffenbegroting rekening was gehouden.

Hogere lasten in verband met stormschade juni 2019

Door de storm van 4 en 5 juni jl. zijn aannemers ingezet om wegen vrij te maken en gevaarlijke situaties weg te nemen. De kosten hiervan zijn niet opgenomen in de begroting.

Niet begrote lasten implementatie applicatie ZorgNed

Binnen de A2 gemeenten is op 1 mei 2019 de geharmoniseerde applicatie ZorgNed voor het sociaal domein in gebruik genomen. De oorspronkelijke planning was 1 december 2018. Door de overschrijding van deze planning en het feit, dat beheer van de nieuwe applicatie nog niet georganiseerd is in A2-verband maken we in 2019 extra kosten, die niet voorzien waren. Redenen tot vertraging waren: latere start van het implementatietraject, de complexiteit van de processen binnen het sociaal domein en het ontbreken van voldoende capaciteit in de drie gemeenten. Daarnaast ontbreekt in de drie gemeenten de kennis en ervaring met de nieuwe applicatie en is inzet van externe ondersteuning noodzakelijk dit jaar. Deze kosten worden gedeeld met Valkenwaard en Cranendonck.

In hoofdstuk 2 zijn de financiële mutaties per programma onder de paragraaf *Financiën* nader toegelicht.

Over het algemeen liggen we in 2019 'op schema' met de resultaten die we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

Binnen het ruimtelijk domein is in 2019 extra aandacht benodigd voor de stormschade die begin juni werd veroorzaakt en voor de bestrijding van de eikenprocessierups. Voor de toekomst wordt gekeken naar een preventief bestrijdingsplan.

Binnen het sociaal domein gaan het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en het Sociaal Team (WMO en Participatie) per 1 september 2019 samen verder als één team onder de naam Sociaal Team. Er wordt daarnaast hard gewerkt aan diverse maatregelen op het gebied van Jeugd, te denken valt aan:

- het inrichten van budgetindicaties;
- implementatie van nieuwe tarieven voor producten Jeugd en (per 1 mei 2019) nieuwe inhoudelijke producten;
- onderzoek of de inzet van een POH (praktijkondersteuner huisarts), specifiek gericht op de jeugd-GGZ, meerwaarde biedt.

Tot slot is in Heeze succesvol gestart met het (2-jarige) project sociaal makelaar.

Nadere informatie over de voortgang is te vinden in hoofdstuk 2 in de voortgangsrapportage per programma.

2. Programma's

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

Thema's

Het programma *Dienstverlening en bestuur* omvat de volgende thema's:

Thema
1.1 Bestuur
1.2 Samenwerking
1.3 Openbare orde en veiligheid
1.4 Burgerzaken
1.5 Algemene dekkingsmiddelen
1.6 Overhead
1.7 Overige baten en lasten
1.8 Vennootschapsbelasting

Voortgangsrapportage

In de programmabegroting 2019 hebben wij aangegeven wat we binnen het programma *Dienstverlening en bestuur* willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. In de volgende tabel lichten we per onderdeel toe wat de actuele stand van zaken is.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
1.1 Bestuur		
Een integer en transparant bestuur dat rekenschap aflegt over de totstandkoming en uitvoering van het beleid en de raad voldoende faciliteert om zijn kaderstellende en controlerende rol goed uit te voeren.	Voor belangrijke onderwerpen kan de raad raads werkgroepen inrichten.	Raads werkgroepen bestaan op meerdere vlakken.
	Het college heeft naast de reguliere vergaderingen een of twee keer per jaar een heidag waarin steeds andere thema's worden uitgediept.	Heisessie van de raad in 2019 is georganiseerd.
Meer vraaggericht, resultaatgericht, klantgericht, integraal en kostenbewust werken.	Doorontwikkeling van onze dienstverlening: • Verdiepen en verbreden managementrapportages; • Verbetering processen (o.a. generieke processen op A2 niveau); • Meten klanttevredenheid (uitvoering gerichte klanttevredenheidsonderzoeken).	Er is in 2019 op A2 niveau een project 'harmonisatie' gestart, gericht op de verbetering van de generieke processen op A2 niveau. Dit project wordt begin 2020 afgerond. Managementrapportages zijn nog niet structureel verbeterd (dit wordt in samenhang met de harmonisatie van processen gerealiseerd). Voor het meten van de klanttevredenheid hebben we de 'vensters op bedrijfsvoering' omarmd.
Initiatieven worden in eerste instantie door de inwoners zelf genomen. Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid, sociale samenhang en veiligheid van hun eigen buurt/wijk.	Faciliteren van de dorpsraden als klankbord van de gemeenschap (jaarlijks organisatiebudget).	Uitgevoerd volgens plan
	Voortzetting bestuurlijk en ambtelijk aanspreekpunt en periodiek overleg.	Uitgevoerd volgens plan
	De dorpsraden krijgen, meer nog dan nu het geval is, een rol als klankbord van de gemeenschap en de gemeente. Dit wordt in overleg met hen vormgegeven waarbij maatwerk per dorpsraad mogelijk is.	Uitgevoerd volgens plan
	In 2019 starten we met de invoering van een burgerbudget, bedoeld om initiatieven te ondersteunen.	De burgers zijn uitgenodigd om initiatieven in te dienen. Deze zijn in een combi tussen ambtenaren en raadsleden opgepakt
Moderne en eigentijdse dienstverlening, zoveel mogelijk digitaal.	Inzet klanttevredenheidsonderzoek. Formuleren van prestatie-indicatoren ten behoeve van verbetering dienstverlening. Samen met de klant bestaande processen verbeteren.	Hier wordt aan gewerkt, maar het formuleren van prestatie-indicatoren wordt naar verwachting niet afgerond in 2019.
	In 2019 wordt de functie van de gastvrouw geïntegreerd in de receptie.	De functie van gastvrouw is als separate functie beëindigd en wordt uitgevoerd door de receptie.
1.2 Samenwerking		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
Versterken sturing op samenwerking.	Verder uitwerken proces om de 'Stip op de Horizon' te bepalen voor wat betreft de samenwerking in A2 verband.	Rapport van Berenschot is opgeleverd.
1.3 Openbare orde en veiligheid		
De waardering van de subjectieve veiligheid (veiligheidsbeleving) door de inwoners van onze gemeente en de objectieve veiligheid (cijfers) minimaal op hetzelfde niveau houden.	Uitvoeren uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid: • Zorgdragen voor prioritering van bestaande ondermijningsbeelden binnen het Regionaal informatie en expertise centrum (RIEC). Naar aanleiding van deze prioritering het samenbrengen en doen uitvoeren van onderzoeken in samenwerking met Belastingdienst, OM, politie, gemeenten en andere externe partners. • Woninginbraken terug dringen door o.a. het inzetten van buurtwhatsapp-preventie, algemene preventieadviezen, cameratoezicht en het versturen van besmettingsbrieven (informatie aan buurtbewoners n.a.v. woninginbraak). • Terugdringen van druggerelateerde overlast onder andere door het sluiten van panden (Wet Damocles). • Verruimen mogelijkheden uitvoering integriteitstoets (wet BIBOB). • Overleg met politie, Openbaar Ministerie en andere externe partners over inzet op High impact crimes waaronder overvallen, woninginbraken e.d.	De punten opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid zijn uitgevoerd.
	Zichtbare politie in onze dorpen. Structurele aandacht voor zichtbaarheid politie in de dorpen tijdens de periodieke overleggen met de politie.	Dit komt in de periodieke overleggen regelmatig aan de orde.
	Evaluatie cameratoezicht.	De evaluatie na 1 jaar heeft plaatsgevonden. De eerste resultaten zijn, ondanks dat ze lastig te maten zijn, positief.
	(Voorbereiding) realisatie ambulancepost Leende in opdracht van de GGD.	De uitvoering van dit project loopt op dit moment.
	Voortzetting deelname aan Taskforce Brabant Zeeland en participeren in het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijnen en georganiseerde criminaliteit.	Deelname wordt voortgezet komende jaren.
	1.4 Burgerzaken	
Kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare gegevens (voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen).	Uitvoering structurele consistentiecontroles vanuit de kwaliteitsmonitor.	Proces loopt, Uitvoering dit jaar afgerond.
	Aansluiten op de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.	Proces loopt. Uitvoering dit jaar verwacht.
	Invoeren nieuw burgerzakensysteem.	Proces loopt. Planning dit jaar aanbesteding op de markt te zetten en af te ronden.
1.5 Algemene dekkingsmiddelen		
Financieel gezonde gemeente.	Maximaal gebruik van financieringsmiddelen met een korte termijn.	Financiering blijft binnen de door de raad gestelde kaders (ratio's en overige afspraken).
	Bewaking financiële risico's door toepassing van kaders (kasgeldlimiet, renterisiconorm, netto schuldquote, solvabiliteitsratio e.d.) en periodieke financiële rapportages en risicomangement.	Financiering blijft binnen de door de raad gestelde kaders (ratio's en overige afspraken).
Aanvaardbare lastendruk voor burgers en bedrijven waarbij we een goed voorzieningenniveau kunnen bieden.	Toepassing van kostendeckende tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolheffing.	Financiering blijft binnen de door de raad gestelde kaders (ratio's en overige afspraken).
	Beperking stijging onroerendezaakbelasting tot inflatiecorrectie.	Financiering blijft binnen de door de raad gestelde kaders (ratio's en overige afspraken).

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
1.6 Overhead		
Veiligheid van gegevens, invoering Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).	Inzet en begeleiding van de ambtelijke organisatie bij het in beeld brengen van privacyrisico's bij de gemeentelijke producten en daar waar nodig processen aanpassen of herschrijven.	Binnen de GRS A2 is naast een medewerker gegevensbescherming aangenomen die de risico's voor de 4 organisaties (dus ook Heeze- Leende) in beeld brengt

Financiën

Bedragen x € 1.000

Thema		Begroting 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)	Mutaties Berap 2019	Begroting 2019 na Berap 2019
1.1	Bestuur	986	1.101	80	1.181
1.2	Samenwerking	192	193	-	193
1.3	Openbare orde en veiligheid	1.179	1.139	-	1.139
1.4	Burgerzaken	536	565	-	565
1.5	Algemene dekkingsmiddelen	2.213	2.078	-	2.078
1.6	Overhead	5.811	5.845	136	5.981
1.7	Overige baten en lasten	55	30	202	232
1.8	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal lasten		10.972	10.951	418	11.369
1.1	Bestuur	-	-	-	-
1.2	Samenwerking	-	-	-	-
1.3	Openbare orde en veiligheid	-63	-43	-	43
1.4	Burgerzaken	-316	-208	-	208
1.5	Algemene dekkingsmiddelen	-24.371	-24.852	-317	24.535
1.6	Overhead	-198	-178	-	178
1.7	Overige baten en lasten	-14	-	-	-
1.8	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal baten		-24.962	-25.281	-317	-25.598
Saldo baten en lasten programma 1		-13.990	-14.331	101	-14.230
Toevoegingen aan reserves		376	129	-	129
Onttrekkingen aan reserves		-1.457	-244	-178	-422
Saldo mutatie reserves		-1.081	-115	-178	-293
Saldo na bestemming programma 1		-15.071	-14.446	-77	-14.522

Toelichting mutaties

Bedragen x € 1.000

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
1.1 Bestuur					
<i>Hogere vergoeding raadsleden kleine gemeenten</i>	S	80	-	-	80
Eind 2018 hebben raadsleden van 147 kleinere gemeenten met terugwerkende kracht (vanaf de installatie na de gemeenteraadsverkiezingen) een hogere raadsvergoeding ontvangen. Dit besluit is genomen nadat de gemeentebegroting 2019 was opgesteld, zodat de verhoging voor 2019 nog moet worden meegenomen in de begroting 2019. <i>Een groot deel (€ 70.000) van deze verhoging wordt gedekt vanuit de algemene uitkering, opgenomen onder thema 1.5.</i>					
Totaal mutaties thema 1.1 Bestuur		80	-	-	80
1.5 Algemene dekkingsmiddelen					
<i>Meicirculaire 2019</i>	I	-	-254	-	-254
Eind mei is de meicirculaire 2019 uitgebracht. Deze heeft een bruto positief effect op de algemene uitkering 2019. Dit is nader toegelicht in het addendum op de Kadernota 2020.					
<i>Meicirculaire 2019</i>	I	-	-13	-	-13
Eind mei is de meicirculaire 2019 uitgebracht. Deze heeft een positief effect op de algemene uitkering 2018, welke in 2019 zal worden nabetaald.					
<i>Baten OZB</i>	I	-	-50	-	-50
De additionele baten worden mede veroorzaakt door aanslagen over voorgaande jaren.					
Totaal mutaties thema 1.5 Algemene dekkingsmiddelen		-	-317	-	-317
1.6 Overhead					
<i>Operatie nieuwe jas</i>	I	114	-	-114	0
De Operatie Nieuwe Jas wordt geleid door een externe overall projectleider. Deze wordt ambtelijk ondersteund. Aan deze inzet wordt vervolg gegeven in de 2e helft 2019. Aanvullend op de inhuurkosten van het eerste halfjaar ad					

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
€ 59.000, wordt hiertoe een bijraming voor het 2e halfjaar verwacht van € 55.000 ten laste van de reserve kwaliteitsimpuls.					
<i>Ambtelijk secretaris OR</i> In de primaire begroting 2019 van de gemeente Heeze-Leende is nog geen rekening gehouden met de kosten van een gemeenschappelijke ambtelijk secretaris ter ondersteuning van de OR. De kosten ad € 22.000 dienen te worden bijgeraamd bij de overige personeelskosten.	I	22	-	-	22
Totaal mutaties thema 1.6 Overhead		136	-	-114	22
1.7 Overige baten en lasten					
<i>Tijdelijk personeel en inhuur</i> Er zijn verschillende factoren welke bijdragen aan de verwachting dat het huidige inhuurbudget (van € 195.000) onvoldoende zal zijn om alle inhuurverplichtingen richting jaareinde te dekken. Deze factoren betreffen het vertrek en de tijdelijke afwezigheid (detachering, zwangerschaps-/ouderschapsverlof en verzuim) van een beperkt aantal medewerkers, maar ook inzet met het oog op de doorontwikkeling van de organisatie. Deels worden de kosten die hiermee gepaard gaan gedekt uit externe gelden. In deze ophoging van het inhuurbudget is tevens begrepen de inhuur voor de tijdelijke vervanging van de griffier (€ 32.000).	I	164	-	-	164
<i>Overige personeelskosten, advieskosten P en O</i> Afgelopen jaren heeft de GRSA2 samenwerking te maken gehad met een groot verloop bij P en O, terwijl de vraag vanuit Heeze-Leende – mede als gevolg van een flink aantal lastig in te vullen vacatures, de doorontwikkeling van de organisatie (Operatie Nieuwe Jas) – groot was. Sinds een aantal maanden heeft Heeze-Leende weer een vaste P en O adviseur vanuit de GRSA2 en om ervoor te zorgen dat de basis goed op orde kan worden gebracht en gehouden en zijn we met GRSA2 overeengekomen dat Heeze-Leende de komende twee jaar extra uren P en O afneemt van de A2. De extra kosten die hiermee gepaard gaan, worden gedekt uit de overige personeelskosten.	I	18	-	-	18
<i>GRSA2</i> In de begroting 2019 en meerjarenraming is een dotatie aan de algemene reserve opgenomen die was gebaseerd op een in de begroting van de gemeente opgenomen taakstelling met betrekking tot besparingen in het kader van de samenwerking GRSA2. De bijdragen aan de samenwerking GRSA2 in de begroting en meerjarenraming zijn gebaseerd op de begroting van de GRSA2. In die begroting zijn de besparingen als gevolg van de samenwerking al verwerkt. De in de begroting van de gemeente opgenomen taakstellingen zijn in de begroting 2018 grotendeels vervallen. Destijds is echter verzuimd om de dotatie aan de algemene reserve eveneens te laten vervallen.	S	20	-	-64	-44
Totaal mutaties thema 1.7 Overige baten en lasten		202	-	-64	138
Totaal structurele mutaties		100	.	-64	36
Totaal incidentele mutaties		318	-317	-114	-113
Totaal mutaties programma 1		418	-317	-178	-77

* S: Structureel, I: Incidenteel

Overige toelichting:

Personeel in dienst (salarissen en sociale lasten)

Het salarisbudget 2019 voor het ambtelijk personeel bedraagt € 4,9 miljoen en is gebaseerd op een formatie van 71,41 fte (excl. burgemeester en wethouders). In de 2e helft van 2018 en begin 2019 zijn een behoorlijk aantal openstaande vacatures ingevuld. Deze vacatures zijn vaak het gevolg van natuurlijke door- en/of uitstroom. Echter een beperkt aantal vacatures blijft moeilijk in te vullen o.a. vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Om de continuïteit van de activiteiten toch te waarborgen worden deze functies ingevuld middels tijdelijk personeel en inhuur.

Loonindexering

In de huidige salarisbegroting 2019 is rekening gehouden met een loonindexering van 2,5%. Recent is een principeakkoord bereikt voor een nieuwe CAO gemeente ambtenaren, de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen voor 2019 kunnen volledig gedekt worden binnen de huidige salarisbegroting.

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

Thema's

Het programma *Wonen, bedrijven en recreëren* omvat de volgende thema's:

Thema
2.1 Wonen en bouwen
2.2 Openbare ruimte
2.3 Ruimtelijke ordening
2.4 Milieu
2.5 Afval
2.6 Water
2.7 Economische zaken
2.8 Recreatie en toerisme

Voortgangsrapportage

In de programmabegroting 2019 hebben wij aangegeven wat we binnen het programma *Wonen, bedrijven en recreëren* willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. In de volgende tabel lichten we per onderdeel toe wat de actuele stand van zaken is.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
2.1 Wonen en bouwen		
Een passend woningaanbod voor jongeren, ouderen en huishoudens met een lager inkomen.	Opstellen woonvisie.	Er is gestart met de opstelling van de woonvisie door Casa Consult. Er heeft inmiddels al een stakeholdersbijeenkomst plaatsgevonden en een themabijeenkomst voor de raad. Geplande vaststelling is eind 2019.
	(Jaar)afspraken maken met woningcorporaties en bewonersorganisaties (cf. woningwet).	Voor 2019 zijn jaarafspraken gemaakt met WoCom en WoonInc.
	Onderzoeken wenselijkheid huisvestingsverordening.	Dit onderzoek zal nog in 2019 plaatsvinden.
	Verstrekken van starters- en blijversleningen.	Er is tot nu toe 1 starterslening verleend en er liggen op dit moment nog enkele aanvragen ter beoordeling bij SVn. Er zijn nog geen blijversleningen verleend.
	Gereedkomen van ca. 70 woningen waarvan 15 sociale koopwoningen.	Er zijn veel woningen in aanbouw onder andere in de Bulders en de Kloostervelden. De verwachting is dat er een groot gedeelte ook nog dit jaar gereed komt.
Het proces omgevingsvergunningen verder verbeteren en vereenvoudigen (verkorten doorlooptijd en makkelijk maken aanvragen).	Verder digitaliseren van het proces van vergunningen.	Dit is een continue proces en verbeteringen worden regelmatig doorgevoerd.
	Digitalisering 'oude' vergunningen en opslaan in het digitale documentatiesysteem.	Het eerste deel van de bouwvergunningen zijn gedigitaliseerd maar uit de steekproef is gebleken dat deze niet voldeed aan de criteria. Het bedrijf is schriftelijk in de gelegenheid gesteld om dit op te lossen.
2.2. Openbare ruimte		
Vergroten verkeersveiligheid en verbeteren bereikbaarheid van de kernen.	Uitvoeren van verkeersonderzoeken. Geen separate onderzoeken maar in het kader van de bereikbaarheidsagenda en Centrale As worden wel verkeersonderzoeken uitgevoerd. Ter onderbouwing van o.a. verkeersonderzoeken worden jaarlijks op doorgaande wegen van de gemeente Heeze-Leende 25 verkeersmetingen uitgevoerd.	Verwachting is dat de verkeersmetingen volgens planning worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
	In samenwerking met de vervoerder beoordelen of het openbaar vervoer nog goed aansluit in de praktijk binnen de gemeente Heeze-Leende, waaronder op NS station Heeze.	De buurtbussen sluiten aan op reistijden van de treinen. Jaarlijks wordt dit geëvalueerd.
	Uitvoeren project 'Flankerende maatregelen randweg De Bulders' in Heeze: • Voorbereiden reconstructie Muggenberg. • Voorbereiden Leenderweg.	Voorbereidingen reconstructie Muggenberg ligt op schema en zijn eind 2019 gerealiseerd. De Voorbereiding Leenderweg wordt later in 2019 opgepakt
	Starten met uitvoeren Bereikbaarheidsagenda mobiliteit regio Zuidoost Brabant: • Uitvoeren haalbaarheidsstudie snelfietsverbinding Weert – Eindhoven in samenwerking met de provincies Noord-Brabant en Limburg en de gemeenten Weert, Cranendonck, Valkenswaard en Eindhoven. • Starten met invulling regiobrede projecten in de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant.	Haalbaarheidsstudie is begin 2019 afgerond en met de invulling regio brede projecten is gestart.
	Voorbereiden van het project 'Samen mee naar de A2', zodat deze in 2020 uitgevoerd kan worden.	De tracé-tekening voor de nieuwe weg is begin 2019 vastgesteld. Aan de hand van deze tracé-tekening is het voorontwerp bestemmingsplan opgesteld. Deze heeft tot eind juni 2019 ter inzage gelegen.
	Verharden Kloosterlaan: opstellen plan van aanpak voor een haalbaarheidsstudie (initiatieffase).	Haalbaarheidsonderzoek is in begin 2019 gerealiseerd
	Uitvoeren mobiliteitsplan buitenwegen. In samenwerking met platform A2 bepalen welke no-regret maatregelen uit te voeren in fase II om sluipverkeer te weren.	In april 2019 is vastgesteld welke maatregelen uit te voeren in fase II om sluipverkeer te weren.
	Preventieve mensgerichte maatregelen (vergroten kennis, beïnvloeding houding, intentie en gedrag verkeersdeelnemers) in samenwerking met VVN Heeze-Leende. Het coördineren van Brabants Veiligheids Label (BVL) op 7 basisscholen. Introductie verkeerseducatie op kinderdagverblijven.	Activiteitenplan preventie mensgerichte maatregelen is naar verwachting eind 2019 gerealiseerd.
	Fietsplan tussentijds evalueren.	Evaluatie wordt opgepakt na de zomer in 2019
	Uitbreiden parkeerterrein NS station Heeze; een parkeerterrein dat in de rustige (reis)maanden gebruikt kan worden voor het duurzaam bouwen aan praalwagens voor de Brabantsedag en in de drukke maanden gebruikt kan worden als parkeerterrein.	Subsidiebeschikking is binnengekomen van de provincie. Nu kan met de voorbereidingen van de uitvoering worden begonnen. Naar verwachting zijn de parkeerplaatsen eind 2019 gerealiseerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
Op peil houden en daar waar nodig verhogen kwaliteit openbare ruimte.	Uitvoeren onderhoud aan wegen, civiele kunstwerken en verlichting op basis van actuele plannen. <i>Wegen:</i> • Op basis van de inspectiegegevens uit 2018 de onderhoudsmaatregelen bepalen en uitvoeren. • Organiseren van het opstellen van de lijst van kleine ergernissen met belangengroepen en de maatregelen uitvoeren. • Start herinrichting Oostrikkerstraat en Langstraat. <i>Civiele kunstwerken:</i> • Diverse onderhoudswerkzaamheden aan 22 bruggen. • Het uitvoeren van een periodieke veiligheidsinspectie om het onderhoudsprogramma te actualiseren. <i>Verlichting</i> • Aan de hand van inventarisatie gegevens (LiteWeb) vervangen van armaturen en masten op basis van ouderdom.	<i>Wegen:</i> • de onderhoudswerkzaamheden zijn in uitvoering. • de lijst is opgesteld en de maatregelen zijn in uitvoering. • Start uitvoering dit najaar <i>Civiele kunstwerken:</i> • In uitvoering • Op schema <i>Verlichting:</i> • In uitvoering
	Uitvoeren 'Uitwerkingsplan bomen'. Circa 20 bomen met verminderde conditie en/of verhoogd risico kappen en wanneer de omgeving dit toelaat, nieuwe terug planten. Nieuw te planten bomen worden van een groeiplaatsinrichting voorzien.	Het uitwerkingsplan 2019 is in voorbereiding. De huidige werkwijze leidt er toe dat we voor het zelfde budget meer doen.
	Vorbereiding van de actualisatie en digitalisering van de wegenlegger in 2020. Elke gemeente in Nederland moet op grond van de Wegenwet over een wegenlegger beschikken. Een wegenlegger toont de openbare wegen en paden buiten de bebouwde kom en hoe de verantwoordelijkheid en onderhoudsplicht voor deze wegen is georganiseerd.	Vorbereiding en actualisatie wegenlegger vindt plaats in 2020.
2.3 Ruimtelijke ordening		
Een actueel planologisch regime.	De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2021 in werking. Gelet hierop wordt er in 2019 begonnen met de procedure om te komen tot een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente.	Er is een bureau geselecteerd (KuiperCompagnons) dat ons helpt bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het participatietraject start woensdag 26 juni 2019 met een expertmeeting. Geplande vaststelling van de omgevingsvisie is begin 2021. Het proces verloopt volgens planning. Budget is wel een aandachtspunt (niet zozeer voor de omgevingsvisie, maar wel voor het gehele traject van de invoering van de omgevingswet).
2.4 Milieu		
Bijdrage leveren aan de verduurzaming van de gemeente Heeze-Leende op gebied van milieu om zo een bijdrage te leveren aan het verkleinen van de	Vaststelling algemene deel van het duurzaamheidsbeleid door de gemeenteraad.	In de projectopdracht is een planning opgenomen. In de planning staat dat het duurzaamheidsbeleid (de kapstok) in september 2019 ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Het proces loopt volgens planning.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
gevolgen van de klimaatverandering en dat de gevolgen zo weinig mogelijk impact hebben.	Opstellen Concept Regionale Energie Strategie (RES) (gereed in juni 2019).	Het Rijk heeft bepaald dat binnen zes maanden na ondertekening van het klimaatakkoord de concept RES moet zijn aangeboden aan het Rijk. Tot op heden is het Klimaatakkoord niet ondertekend. De verwachting is dat dit in oktober 2019 gebeurt. De concept RES moet dan in maart / april 2019 worden aangeboden aan het Rijk.
	Vaststelling van het hoofdstuk Energietransitie na vaststelling concept RES.	Het betreft hier het vaststellen van het werkprogramma i.p.v. het hoofdstuk. Het opstellen van de concept RES duurt langer. Dit geeft de gelegenheid om via het vaststellen van het werkprogramma Energietransitie en het Duurzaamheidsbeleid te inventariseren wat het aandeel van de gemeente Heeze-Leende kan zijn voor de RES. De gemeenteraad krijgt hierdoor de kans om ook input te leveren.
	Starten met het invullen van de hoofdstukken Biodiversiteit, Mobiliteit en Klimaatadaptatie door uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.	Voor het opstellen van de werkprogramma's voor de thema's Biodiversiteit en Klimaatadaptatie zijn financiële middelen nodig. Deze middelen worden gevraagd bij vaststelling van het duurzaamheidsbeleid. Aangezien de thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit grote thema's zijn, is gekozen om deze thema's eerst te doen en mobiliteit even te laten wachten.
	Uitvoeren van diverse projecten op het gebied van de energietransitie met betrekking tot (grootschalige) opwekking en besparing van energie en gasloos maken van bestaande woningen om hiermee kennis op te doen welke input kan zijn voor het beleid en voor andere projecten.	Momenteel loopt ook in kader van de RES een verkenning naar mogelijke locaties voor projecten voor grootschalige opwek en hoe kan bij dit soort projecten lokale eigenaarschap in worden gevuld. De inwoners van Heeze-Leende hoeven niet alleen te maken te krijgen met de lasten maar ook de lusten.
Transitie veehouderij: De veehouders staan de komende periode voor een belangrijke keuze. De provincie wil samen met haar partners de betreffende veehouders stimuleren om op een verantwoorde manier die keuze te maken: oriëntatie wereldmarkt, oriëntatie EU kwaliteitsmarkt, oriëntatie nichemarkt of oriëntatie stoppen.	Gesprekken voeren met de veehouders om het maken van die keuze te stimuleren. Dit doen we eventueel in samenwerking met ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie), en/of provincie en/of ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost Brabant).	In het derde kwartaal wordt in samenwerking met de Provincie en de ODZOB een plan opgesteld hoe, wie, met wie en op welke wijze de gesprekken worden aangegaan. Begin juli is daarvoor het startoverleg.
2.5 Afval		
Beperking restafval tot 5% van de totale afvalstroom (cf. regionale afspraken).	In samenwerking met de andere Blinkgemeenten wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om meer grondstoffen uit het restafval te halen tegen reële kosten.	Er wordt een pilot gedraaid in Helmond om zoveel mogelijk GFT uit het restafval te krijgen. In alle gemeenten bestaat het restafval nog voor zo'n 40% uit GFT, met name etensresten. Op korte termijn lijkt meer GFT uit restafval halen de meest kansrijke optie in de zoektocht naar zo veel mogelijk grondstoffen uit het restafval te halen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
Een zo laag mogelijke afvalstoffenheffing, waarbij het uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.	Het laten vermarkten van uit afval gescheiden grondstoffen.	Het gescheiden aangeleverde afval wordt verwerkt (GFT) of vermarkt (papier, PMD, Glas en textiel) in opdracht van Blink. Dat gaat tegen zo laag mogelijk kosten danwel zo hoog mogelijke opbrengsten ook met als doel de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk te houden. De ontwikkelingen op de wereldmarkt op gebied van afvalverwerking zijn op dit moment voor de prijs niet gunstig nu grote afvalverwerkende landen (China, India, Maleisië) geen afval meer invoeren. Er zijn elders nu te weinig verwerkers met name voor papier en plastic. Dat heeft een ongunstig effect op de prijs. Voordeel daarvan is wel dat er enige beweging op de verwerkingsmarkt lijkt te komen. Niet alleen in kwantitatieve maar ook in kwalitatieve zin.
2.6 Water		
Doelmatig en efficiënt beheren van het rioolsysteem voor inzameling en transport van afvalwater en zorgen voor de inzameling en verwerking van hemelwater. Het beheren en onderhoud van de gemeentelijke sloten en het beheer van het grondwater.	Uitvoeren van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2016-2021. In 2019 wordt verder gewerkt aan het thema beheer op orde, alsmede de jaarlijkse onderhoudsmaatregelen en bijzondere aandacht voor de communicatie naar burgers rondom klimaatontwikkelingen en afkoppelen.	Beheer op orde ligt op koers. Onderhoudsmaatregelen liggen op koers. Communicatie naar burgers en bedrijven komt voort uit Klimaatstresstest welke nog loopt.
	In 2019 zal het project vervangen riolering Schoolstraat/Spoorlaan worden afgerond. In dit project wordt het openbaar gebied afgekoppeld en vragen we burgers om af te koppelen. In 2019 wordt de voorbereiding gestart van het vervangingsproject Langstraat/Oostrikkerstraat. Ook hier gaan we afkoppelen en starten met de aanleg van een hemelwaterstructuur.	Schoolstraat / Spoorlaan kan in 2019 worden afgerond. Voorbereidingen Langstraat / Oostrikkerstraat liggen op planning.
	In de samenwerking Waterportaal Zuidoost Brabant een gezamenlijk pakket maatregelen nemen onder naam Kallisto. Hiermee gaan we voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). In 2019 zal de 2^e fase van de maatregelen worden uitgevoerd.	Er is gestart met de voorbereidingen van de 2^e fase. Uitvoeringstermijn is nog niet bekend.
2.7 Economische zaken		
Een gezond en actief ondernemersklimaat dat bijdraagt aan de leefbaarheid en weerbaarheid van de gemeente en haar inwoners.	Uitvoeren geactualiseerd uitvoeringplan economische zaken 2019-2023.	De actualisatie heeft nog niet plaatsgevonden. Deze staat gepland voor de tweede helft van 2019.
	Intensiveren structureel overleg met ondernemersverenigingen.	Er zijn structureel overleggen met de ondernemersverenigingen ingepland.
	Terugdringen leegstand door samen met pandeigenaren en ondernemers de levensvatbaarheid van hun winkelgebied te bewaken en te verbeteren.	Bij de uitwerking van het 10-puntenplan centrumontwikkeling is opgenomen dat de gemeente winkeliers (bij voorkeur de winkeliers die nu buiten het kernwinkelgebied zitten) actief gaat benaderen en ondersteunen om zich in het kernwinkelgebied te vestigen. Daarnaast gaat de gemeente actief horecaondernemers benaderen om deze te interesseren om rond het gemeentehuisplein een horecazaak uit te baten. Dit staat gepland voor de tweede helft van 2019.
	Uitvoeren onderzoek naar de mogelijkheden om centrummanagement in te zetten (een structureel samenwerkingsverband van publieke en private partijen dat, op basis van gelijkwaardigheid en met een gezamenlijke inzet van middelen, de aantrekkingskracht en daarmee het economisch functioneren van het centrum versterkt).	Het onderzoek naar de invoering van centrummanagement, gefinancierd met een ondernemersfonds gevoed uit een BIZ-belasting, is uitgevoerd. De formele draagvlakmeting onder de belastingplichtige ondernemers heeft plaatsgevonden. Centrummanagement wordt niet ingevoerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
2.8 Recreatie en toerisme		
Een sterke toeristisch recreatieve sector die aansluit bij het groene karakter van onze gemeente en daarmee bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.	Uitvoering van het activiteitenplan 2019 voor de gebieds promotie De Groote Heide. Concrete projecten gebieds promotie binnen het jaarthema 'Grote Stad - Groote Heide': • 2 magazines. • Engelstalig magazine. • Deelname aan (inter)nationale beurzen. • Nieuwsbrieven, vlogs, blogs en promotiefilm. • Groote Heide routes; in ieder geval een wandel- en een fietsroute. • Pilot met signing Natuurgrenspark De Groote Heide in de afzonderlijke natuurgebieden.	Er zijn twee magazines verschenen en verspreid in een oplage van 10.000 stuks Nederlands en 1500 stuks Engelstalig Deel genomen aan Fiets- en wandelbeurzen in Utrecht en Gent en Expatbeurzen in Eindhoven Promotiefilm is in concept klaar Nieuwe fiets- en wandelroutes worden voor de zomervakantie via website gepubliceerd Pilot signing is uitgebreid naar een project beeldkwaliteitsplan. In juli staan, als aftrap, een aantal werkbezoeken gepland aan vergelijkbare gebieden.
	Uitvoeren van de evaluatie naar de grensoverschrijdende samenwerking rondom Natuurgrenspark De Groote Heide. De mate waarin de in 2018 opgestelde gebiedsvisie De Groote Heide in 2019 zal worden uitgevoerd is mede afhankelijk van de uitkomsten van deze evaluatie.	De evaluatie is nog niet uitgevoerd en staat gepland voor de tweede helft van 2019
	Uitvoering geven aan de in het najaar 2018 gekozen profilering van Heeze-Leende als toeristisch recreatieve gemeente in samenwerking met Recreatief Heeze-Leende.	Profilering Ruimte voor Meesterwerken is gelanceerd. De eerste fysieke uitingen worden nu geplaatst, waaronder onderborden bij alle fiets, wandel en ruiterspanelen. Ondernemers zijn zelf aan de slag gegaan om uiting te geven aan de profilering.

Grote projecten

De Bulders / Randweg		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Zowel De Bulders als de randweg voorzien in een grote behoefte. Met De Bulders wordt de volkshuisvestelijke taak van de gemeente ingevuld en na aanleg van de randweg kan een flinke reductie op het doorgaande (vracht-) verkeer op de centrumwegen door Heeze bereikt worden.	Idem.
Wat doen we daarvoor?	Het bestemmingsplan De Bulders is onherroepelijk. Er dient met twee grondeigenaren nog tot overeenstemming te worden gekomen. Indien dit gebeurt, kan in 2019 de gehele randweg worden aangelegd. De eerste twee deelgebieden zijn bouwrijp gemaakt en bieden ruimte voor circa 120 woningen. De ontwikkelaars kunnen hier ruim 60 woningen bouwen in 2019. Daarnaast zijn er een 20-tal vrije sector kavels in de verkoop.	Alle gronden die nodig zijn voor de randweg zijn in bezit van de gemeente. De eerste twee gedeelten van de randweg zijn aangelegd. Daarnaast zijn twee deelgebieden bouwrijp gemaakt. De eerste 40 woningen zijn in ontwikkeling.
Wat mag het kosten?	De verwerving, de aanleg van de randweg en het bouw- en woonrijp maken worden bekostigd uit de grondexploitatie van De Bulders.	De verwerving, de aanleg van de randweg en het bouw- en woonrijp maken worden bekostigd uit de grondexploitatie van De Bulders.

Centrumontwikkeling Heeze		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Een brede ontwikkeling van het centrum van Heeze.	Een brede ontwikkeling van het centrum van Heeze in gang gezet

Centrumontwikkeling Heeze		Toelichting
Wat doen we daarvoor?	Langs een aantal sporen willen we het centrum van Heeze aantrekkelijker maken als verblijfsgebied voor de inwoners, maar ook aantrekkelijker maken voor onze ondernemers. Te denken valt aan een actieve inzet om winkeliers en horecaondernemers in het kernwinkelgebied te huisvesten; het centrum van Heeze beter bereikbaar te maken voor fietsers en ten slotte de openbare ruimte inrichten als verblijfsgebied waarin de kwaliteiten van het centrum en het culturele karakter van Heeze tot hun recht komen. In 2019 moet het plan vorm krijgen waarna het aan de raad wordt aangeboden.	De gemeenteraad heeft op 1 april 2019 een 10-puntenplan vastgesteld waarin 10 doelstellingen opgenomen zijn aan de hand waarvan de gemeente het centrum van Heeze nog levendiger wil gaan maken. In samenspraak met de raads werkgroep Centrumontwikkeling wordt een bureau gezocht voor het opstellen van een actieplan via een roadshow.
Wat mag het kosten?	Werkzaamheden voor de centrumvisie worden in eigen beheer uitgevoerd. Eventuele financiering van de projecten in het centrumgebied loopt via de projecten.	Voor het opstellen van het actieplan via de roadshow heeft de gemeenteraad op 1 april €10.000 beschikbaar gesteld.

Centrale As		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Met de ontsluitingsweg centraal door de gemeente Heeze-Leende, wordt een significante reductie van verkeer door de kernen bereikt voor zowel Heeze, Leende als Sterksel.	Idem.
Wat doen we daarvoor?	• Uitvoeren haalbaarheidsonderzoek verbinding randweg naar de Poortmannen. • Met Prorail, Provincie en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt onderzocht hoe ten zuiden van de Poortmannen een ongelijkvloerse spoorwegovergang kan worden aangelegd. De eerste verkennende studies hiervoor worden in 2019 uitgevoerd. • Monitoring Heeze in verband met Randweg en ontwikkeling Poortmannen – Heipolderstraat – Somerenseweg.	Naar aanleiding van gesprekken met Prorail en de provincie Noord-Brabant is een aanvraag opgesteld om in aanmerking te komen voor het Landelijk Verbeterprogramma overwegen.
Wat mag het kosten?	De gemeenteraad heeft jaarlijks een werkkrediet van € 50.000 beschikbaar gesteld ten laste van de bestemmingsreserve 'totaaloplossing verkeersproblematiek'. Hieruit worden de haalbaarheidsonderzoeken betaald. Mocht dit niet toereikend zijn, dan wordt de gemeenteraad in een separaat voorstel om budget gevraagd. De totaalkosten van de Centrale As gaat de reikwijdte van de gemeente ver te boven. Medewerking en cofinanciering van provincie en rijk zijn onontbeerlijk. Het is de wens van het college om de bestemmingsreserve 'totaaloplossing verkeersproblematiek' de komende jaren in omvang te laten toenemen.	Geen afwijkingen in 2019.

HSLnet		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Een hoogwaardige internetverbinding voor alle inwoners van Heeze-Leende. Als uitvoeringsmodel is er in 2011 gekozen om de realisatie hiervan onder te brengen in een coöperatieve voorziening. Het doel wordt bereikt door een gezonde exploitatie van het glasvezelnetwerk en daar waar mogelijk ook aansluiting van het buitengebied op het glasvezelnetwerk. 2019 zal voor wat betreft HSLnet in het teken staan van de uitrol van het glasvezelnetwerk in het buitengebied.	Idem.

HSLnet		Toelichting
Wat doen we daarvoor?	Het bewaken van de investering is ondergebracht in de Stichting HSLnet waarin een bestuurder van de gemeente Heeze-Leende zitting heeft. De vergoedingen van de Coöperatie HSLnet voor het gebruik van het netwerk en de lasten voor de exploitatie van de Stichting HSLnet moeten in evenwicht zijn en blijven. De Stichting HSLnet zal nauwgezet de gedane investering monitoren. De gemeente ontvangt van de Stichting een terugkoppeling over de verstrekte lening. Terugkoppeling naar de raad vindt plaats via de reguliere P&C-cyclus en indien nodig tussentijds.	De vertegenwoordiger van het college in het bestuur van HSLnet monitort de afspraken zoals die zijn vastgelegd. De betalingen van de Coöperatie richting Stichting lopen via het afgesproken betaalschema. De Stichting op haar beurt betaalt de lening aan de gemeente terug volgens de gemaakte afspraken
Wat mag het kosten?	De werkzaamheden zullen binnen de middelen van de Stichting en binnen de gemeente met eigen inzet worden uitgevoerd. Mocht blijken dat er specifieke kennis of expertise noodzakelijk is dan zal dit teruggekoppeld worden via de bestuursrapportage.	Idem.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Thema		Begroting 2018	Begroting 2019	Mutaties Berap 2019	Begroting 2019 na Berap 2019
2.1	Wonen en bouwen	3.643	2.016	55	2.071
2.2	Openbare ruimte	1.993	2.217	10	2.227
2.3	Ruimtelijke ordening	316	361	-	361
2.4	Milieu	226	262	10	272
2.5	Afval	1.362	1.342	44	1.386
2.6	Water	1.519	1.372	-	1.372
2.7	Economische zaken	746	1.362	-	1.362
2.8	Recreatie en toerisme	1.116	1.101	123	1.208
Totaal lasten		10.921	10.033	242	10.275
2.1	Wonen en bouwen	-3.557	-2.048	95	-1.803
2.2	Openbare ruimte	-38	-40	-133	-173
2.3	Ruimtelijke ordening	-39	-39	-	-39
2.4	Milieu	-5	-5	-	-5
2.5	Afval	-1.331	-1.695	-	-1.695
2.6	Water	-1.947	-1.959	-	-1.959
2.7	Economische zaken	-706	-1.234	-	-1.234
2.8	Recreatie en toerisme	-253	-228	10	-218
Totaal baten		-7.876	-7.248	-28	-7.276
Saldo baten en lasten programma 2		3.045	2.785	214	2.999
Toevoegingen aan reserves		635	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves		-446	-344	-	-344
Saldo mutatie reserves		189	-334	0	-334
Saldo na bestemming programma 2		3.234	2.442	214	2.656

Toelichting mutaties

Bedragen x € 1.000

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
2.1 Wonen en bouwen					
<i>Woonvisie</i> Eind 2018 is besloten een woonvisie te laten opstellen, deze lasten waren oorspronkelijk niet begroot.	I	20	-	-	20
<i>Constructieberekeningen</i> Deze werkzaamheden worden uitbesteed. Er worden meer bouwaanvragen ingediend (dan verwacht) en het toezicht op de bouw is toegenomen, hetgeen meer constructieberekeningen met zich meebrengt.	S	10	-	-	10
<i>Omgevingsdienst</i> Er worden aanmerkelijk meer milieumeldingen en aanvragen ingediend dan de afgelopen jaren. Enerzijds door economische groei, anderzijds door veranderende (agrarische) regelgeving. Dit leidt tot een overschrijding van het budget gereserveerd voor de vergunningen en meldingen. Door het stijgend aantal bouwaanvragen wordt ook het budget voor welstandsadviesering overschreden. Tot slot wordt het budget op het toezicht op de asbestsaneringen overschreden door het grote aantal sloopmeldingen asbest.	S	25	-	-	25
<i>Bouwleges</i> Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen bouw loopt al jaren terug. Dit komt o.a. dat steeds meer bouwactiviteiten vergunningsvrij worden. Ook met de komst van de Omgevingswet in 2021 en de Wet kwaliteitsborging worden nog meer bouwactiviteiten vergunningsvrij en hoeft de gemeente minder te toetsen. In de afgelopen jaren is er altijd een groot project geweest zoals MFA Leende, D'n Tovernest, Dorphuis 't Perron etc. dat zorgde voor hoge legesopbrengsten. De verwachting is dat in 2019 nog een aantal grotere woningbouwprojecten (De Bulders en Kloostervelden) leges gaan opbrengen (schatting € 150.000).	S	-	118	-	118
Opgelegde dwangsommen (niet begroot).	I	-	-23	-	-23
Totaal mutaties thema 2.1 Wonen en bouwen		55	95	0	150

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
2.2 Openbare ruimte					
<i>Onderhoud algemeen</i> Vorig jaar zijn 3 ANWB paddenstoelen vervangen. De factuur van deze werkzaamheden is in 2019 ontvangen. Bij een onderhoudsinspectie is geconstateerd dat er 4 paddenstoelen in slechte staat zijn. Deze paddenstoelen worden in 2019 vervangen.	I	10	-	-	10
<i>Inkomsten leges en degeneratiekosten</i> In de jaarrekening 2018 zagen we naast lagere bouwleges veel hogere leges en degeneratiekosten dan begroot. Een heel groot deel van die opbrengsten wordt pas later in het jaar zijn gerealiseerd. Op basis van een actuele analyse worden hogere inkomsten verwacht dan begroot.	I	-	-133	-	-133
Totaal mutaties thema 2.2 Openbare ruimte		10	-133	-	-123
2.4 Milieu					
<i>Adviezen milieutaken</i> Deze post wordt volledig gebruikt voor collectieve taken van de Odzob. Dat is ieder jaar meer dan de geraamde € 20.000.	S	10	-	-	10
Totaal mutaties thema 2.4 Milieu		10	-	-	10
2.5 Afval					
<i>Blink</i> In de gewijzigde begroting 2019 van Blink is € 44.000 meer opgenomen. Dat is een gevolg van de hogere prijsstijgingen/indexeringen dan waarbij bij opstellen van de begroting Blink en daarmee ook onze afvalstoffenbegroting rekening was gehouden.	S	44	-	-	44
Totaal mutaties thema 2.5 Afval		44	-	-	44
2.8 Recreatie en toerisme					
<i>Eikenprocessierups</i> De overlast van de processierups is dit jaar extreem veel. Meerdere aannemers zijn momenteel en de komende periode bezig om de rups te bestrijden. De kosten zijn bepaald op basis van reeds gemaakte kosten en nog te verwachte kosten/te verwachten benodigde inzet.	I	92	-	-	92
<i>Stormschade</i> Door de storm van 4 en 5 juni jl. zijn aannemers ingezet om wegen vrij te maken en gevaarlijke situaties weg te nemen. De kosten hiervan zijn niet opgenomen in de begroting.	I	31	-	-	31
<i>Toeristenbelasting</i> Er is een vrijstelling voor minderjarige-jeugdgroepen in de verordening opgenomen (m.i.v. 2017). De verwachting is dat deze vrijstelling leidt tot een daling van € 10.000 aan toeristenbelastinginkomsten voor de gemeente per jaar.	S	-	10	-	10
Totaal mutaties thema 2.8 Recreatie en toerisme		123	10	-	133
Totaal structurele mutaties		89	128	0	217
Totaal incidentele mutaties		153	-156	0	-3
Totaal mutaties programma 2		242	-28	0	214

* S: Structureel, I: Incidenteel

Programma 3: Samen leven en participeren

Thema's

Het programma *Samen leven en participeren* omvat de volgende thema's:

Thema
3.1 Onderwijs
3.2 Jeugd
3.3 Maatschappelijke ondersteuning
3.4 Gezondheid
3.5 Participatie
3.6 Dorpshuizen
3.7 Statushouders
3.8 Sport
3.9 Cultuur

Voortgangsrapportage

In de programmabegroting 2019 hebben wij aangegeven wat we binnen het programma *Samen leven en participeren* willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. In de volgende tabel lichten we per onderdeel toe wat de actuele stand van zaken is.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
Algemeen (thema-overschrijdend)		
	Per 1 januari 2019 worden het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en het Sociaal Team (Wmo en Participatie) samengevoegd tot één team onder de nieuwe naam Sociaal Team. Het doorontwikkelen van één integrale werkwijze waarin vragen van burgers in samenhang worden benaderd en waarbij de burger en zijn netwerk betrokken zijn bij de te verbeteren situatie.	Om het CJG en Sociaal team samen te voegen tot één team is een actie- en communicatieplan opgesteld. Op dit moment worden deze acties uitgevoerd. De verwachting is dat het CJG en Sociaal team per 1 september 2019 samen één team vormen.
	Uitvoering geven aan de in 2018 in A2-verband opgeleverde probleemanalyse 18- en 18+ en de daarin vermelde oplossingsrichtingen.	Door de A2 wethouders is een prioriteringslijst van oplossingsrichtingen vastgesteld. De uitvoering hiervan loopt.
	Inkopen van het Plustakenpakket bij Veilig Thuis om de samenwerking tussen Sociaal Team met Veilig Thuis te verstevigen en de deskundigheid op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling te vergroten.	Door de nieuwe werkwijze van Veilig Thuis wordt de samenwerking met het Sociaal team verstevigd. Dit is een continue proces.
	Implementatie van het in 2018 gestarte project 'Leertuin Zorg en Veiligheid', gericht op gegevensuitwisseling in relatie tot privacy.	Het project is in het 1 ^e halfjaar van 2019 geïmplementeerd door middel van action learning binnen het Sociaal team.
	Onderzoeken hoe het beste vorm kan worden gegeven aan onze rol als regisseur/opdrachtgever: via subsidie, inkoop of anders.	Het onderzoek is nog niet uitgevoerd. Er wordt nu prioriteit gegeven aan het opstellen van het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein Heeze-Leende. We schuiven het onderzoek door naar het 1 ^e halfjaar 2020.
Met het ondersteunen en faciliteren van inwonersinitiatieven willen wij de eigen kracht en de informele netwerken versterken en in het voorliggend veld investeren.	Om nieuwe burgerinitiatieven een kans te geven en burgers nog meer te stimuleren om ideeën aan te dragen willen we vanaf 2019 gaan werken met een experimenteerbudget burgerinitiatieven	In 2019 is de gemeente aan de slag gegaan met de werkwijze van burgerkracht. De werkwijze is vastgesteld, burgerinitiatieven zijn geworven en deze zijn gekoppeld aan een raadslid-ambtenaar duo's die deze projecten ondersteunen.
Het genereren van betrouwbare en toegankelijke informatie (zowel op de beleidsinhoud, als op de bedrijfsvoering) ten behoeve van de sturing in het sociaal domein.	Door vertalen van de in 2018 ontwikkelde monitor - met betrouwbare informatie en cijfers zodat we tijdig kunnen sturen - naar de applicatie ZorgNed.	Gestart met data-analyse op de bestanden uit de applicatie ZorgNed, waardoor we geleidelijk aan meer zicht krijgen op gegevens en kosten binnen het sociaal domein. Ook is een dashboard ontwikkeld voor de gemeenteraad.
3.1 Onderwijs		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
Alle leerlingen – ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben – krijgen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs, zo dicht mogelijk bij huis.	Jaarlijks vindt er op regionaal niveau een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) plaats tussen gemeenten en met een vertegenwoordiging van de regionale samenwerkingsverbanden.	OOGO is gevoerd over de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden. OOGO over jeugddeel van beleidsplan sociaal domein volgt in Q3.
	Aanpak van laaggeletterdheid in samenwerking met de Bibliotheek Dommeldal, Cordaad, Ster College en Stichting Lezen en Schrijven. We zetten een netwerk op rondom het Taalpunt, waardoor we de doelgroep beter kunnen bereiken en het Taalpunt verankerd wordt in de gemeente. We streven naar het verhogen van de bekendheid en het gebruik van het Taalpunt.	Netwerk wordt uitgebreid, Taalpunt wordt steeds bekender, maar bereiken van laaggeletterden blijft doorlopend aandachtspunt.
	In regionaal verband uitvoeren van het Regionaal Educatief Plan en het uitvoeringsplan van het Ster College dat zorgt voor uitvoering van de volwasseneneducatie in onze regio.	Uitvoering vindt plaats conform de plannen.
	Vanuit de visie op Kindcentra werken kinderopvang en onderwijs samen, zowel op inhoud als op het gebied van huisvesting. De gemeente monitort jaarlijks de voortgang, zowel per Kindcentra als centraal tijdens het LEA-overleg.	Op de diverse locaties werken onderwijs en kinderopvang samen. In Q4 zijn er de jaarlijkse voortgangsgesprekken tussen gemeente, onderwijs en kinderopvang.
	Vaststellen van het integraal onderwijshuisvestingsplan en uitwerken investeringsbehoefte.	In het voorjaar is de gemeenteraad tijdens een informatiebijeenkomst geïnformeerd over de keuzes uit het plan en heeft ze via een online-stemming haar mening over deze keuze gegeven.
	Vaststellen van een huisvestingsplan voor de Berkenschutse inclusief een uitspraak over door-decentralisatie.	Begin 2019 is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van dit dossier en heeft ze een werkbezoek aan de school gebracht. Hierna is een onderzoek gestart naar de cofinancieringsmogelijkheden van andere partijen
Kinderopvangorganisaties en gastouders die kinderopvang en peuterwerk in onze gemeente aanbieden voldoen aan de kwaliteitseisen (cf. Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen).	De GGD voert inspecties uit bij alle kinderopvangorganisaties en minimaal 5% van de gastouders. In geval van overtredingen, is de gemeente verantwoordelijk voor handhaving.	Inspecties GGD verlopen volgens planning.
Ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar stimuleren en indien nodig ondersteunen.	We subsidiëren een plaats in de kinderopvang voor peuters van wie de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.	Subsidiering peuterplaatsen loopt, klein aantal peuters wordt hiermee bereikt (vanwege hoog percentage ouders met kinderopvangtoeslag).
Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen met een (taal-)achterstand in de leeftijd van 2 tot 12 jaar zodat alle kinderen in Heeze-Leende zich optimaal kunnen ontwikkelen. De nadruk ligt op taalontwikkeling, maar daarnaast ook op rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.	Vaststellen beleidsplan en uitvoeren actieplan Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB).	Beleidsplan VVE is in februari vastgesteld door de raad. Verwachting is dat 24 juni het actieplan VVE door het LEA-overleg wordt vastgesteld. Uitvoering vindt doorlopend plaats
	Voor kinderen van 2 t/m 4 jaar die een VVE-indicatie hebben, subsidiëren we een VVE-kindplaats.	Alle kinderen met een VVE-indicatie volgen een VVE-programma.
	In samenwerking met het schoolbestuur De Eenbes (drie scholen in Heeze) wordt voor kinderen van wie Nederlands niet de eerste taal is (NT2-leerlingen, waaronder kinderen van statushouders en arbeidsmigranten) extra taalondersteuning ingezet.	NT2-ondersteuner wordt ingezet, eerste resultaten zijn positief. Leerlingen ontwikkelen een grotere woordenschat, boeken vooruitgang op begrijpend lezen en het heeft een positief effect op hun algehele ontwikkeling, waaronder ook hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
Creëren van een rijke leeromgeving voor kinderen waarin kinderen de kans krijgen om hun talenten te ontplooiën, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben door het bieden van een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur.	Inzetten van combinatiefunctionarissen sport en cultuur in het onderwijs, de buitenschoolse opvang en bij verenigingen. De pilot rondom de inzet van de sportconsulent buitenschoolse opvang wordt eind 2019 geëvalueerd.	Inzet loopt conform planning. Inzet sportconsulent BSO wordt in tweede halfjaar 2019 geëvalueerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
3.2 Jeugd		
Alle kinderen in de gemeente Heeze-Leende groeien in een kansrijk en veilig thuis op tot zelfstandige burgers die actief deelnemen aan de samenleving en zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.	Het in beeld brengen van het preventieve aanbod. Op basis daarvan behoeften en wensen zichtbaar maken en deze vertalen naar speerpunten. De speerpunten benoemen we in een uitvoeringsplan dat als uitgangspunt dient voor het toekomstige lokale preventief jeugdbeleid.	Uitvoeringsplan preventie is vastgesteld door het college in mei. Focus ligt op inzetten preventief aanbod en ontwikkelen van collectief preventief aanbod.
	Versterken en stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, huisartsen en jongerenwerk.	Met name de onderling samenwerking tussen de basisscholen, het Sociaal team en het jongerenwerk verloopt steeds beter. Men weet elkaar steeds beter te vinden.
	We willen dat jongeren tussen 12-18 zelf aangeven waar zij behoefte aan hebben. Samen met de jongeren, jongerenwerk gaan we ideeën en initiatieven die het jongerenwerk overstijgen oppakken/onderzoeken en zo nodig vertalen naar beleidsvoorstellen.	Jongeren hebben de afgelopen maanden wensen kenbaar gemaakt om de aan hen toegekende jongerenruimten zo optimaal mogelijk te kunnen gebruiken. We willen de input van jongeren meenemen in het nog op te stellen integraal beleidsplan sociaal domein.
Het aanbieden van toegankelijke en kwalitatief goede hulpverlening en ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen als steun vanuit de leefomgeving van de jeugdige niet voldoende is.	Het Sociaal Team biedt zelf hulp of leidt toe naar specialistische hulp. Vanaf 2019 is de extra capaciteit ten behoeve van jeugdfragen structureel geborgd in de begroting.	Capaciteit is in de begroting meerjarig geborgd.
	Op lokaal en A2 niveau verder optimaliseren van de samenwerking tussen gemeente, het Sociaal Team en de scholen over de praktische aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp in de vorm van kennisuitwisseling, activiteiten, workshops, ondersteuning en consultatie. Tevens onderzoeken of een pilot zorgarrangement onderwijs – jeugdhulp mogelijk is.	Tweetal bijeenkomsten georganiseerd waarbij onderwijsmedewerkers en jeugd- en gezinsprofessionals van het Sociaal team elkaar ontmoeten, kennis uitwisselen en samenwerkingsafspraken maken. In de praktijk weten deze professionals elkaar ook steeds beter te vinden. Onderzoek pilot naar onderwijs-jeugdhulp loopt nog.
	Intensiveren van de samenwerking met huisartsen door te onderzoeken of de inzet van een POH (praktijkondersteuner huisarts), specifiek gericht op de jeugd-GGZ, meerwaarde biedt teneinde rechtstreekse verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdzorg te beperken.	Onderzoek naar inzet POH GGZ- jeugd loopt nog.
	Gewijzigde voortzetting van de regionale samenwerking per 1 januari 2019 op het gebied van beleid en inkoop jeugdhulp, op basis van de nog in 2018 uit te voeren heroverweging en hernieuwde afspraken op de samenwerking.	De regionale samenwerking vindt vanaf 2019 vooral op het niveau van 11 gemeenten (inkoopregio Eindhoven) plaats. Deze 11 gemeenten hebben hiervoor nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt.
	Wijziging m.b.t. de afspraken en inkoop jeugdhulp doorvoeren in de gemeentelijke verordening jeugdhulp.	Uit overleg met juridische zaken blijkt dat in 2019 niet de Verordening jeugdhulp, maar de nadere regels jeugdhulp aangepast moeten worden. De nadere regels worden door het college vastgesteld.
	We willen inzetten op kostenbeheersing door meer grip op de financiën te krijgen waardoor de jeugdhulp kwalitatief, toegankelijk, maar ook betaalbaar blijft.	Binnen de inkoop jeugdhulp overgaan tot het invoeren van een budgetplafond per product per aanbieder. De aanbieders krijgen daarmee een maximaal beschikbaar financieel kader waarbinnen zij zorg kunnen leveren. Het instellen van een toetredersstop van nieuwe aanbieders om het aantal gecontracteerde aanbieders terug te brengen. Het door ontwikkelen van inhoudelijke producten en een nadere analyse op de tarieven. Verder vindt in 2019 onderzoek plaats naar de mogelijkheden voor een nieuwe aanbesteding met een beperkt aantal aanbieders voor jeugdhulp op de onderdelen crisiszorg, opvang

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
	Jeugd, verblijf Jeugd en hoogspecialistische zorg per 1 januari 2020. De processen binnen de toegang nader analyseren.	gekozen voor een brede nieuwe inkoopstrategie op alle vormen van jeugdhulp per 1 januari 2021 (dus niet alleen de zwaardere vormen van zorg). De toegang zo efficiënt mogelijk organiseren blijft een continue proces. In de afgelopen maanden hebben twee jeugd-professionals zich verdiept in het verbeteren van het indicatieproces waardoor deze eenduidiger verloopt.
We willen een zo gezond mogelijke jeugd in Heeze-Leende.	Regievoeren op het uitvoeren van het landelijk uniform takenpakket op het terrein van de jeugdgezondheidszorg (Zuidzorg voor kinderen van 0 t/m 4 jaar en de GGD voor kinderen in de leeftijdscategorie 5-18 jaar).	Voor 2019 zijn zowel met Zuidzorg als GGD afspraken gemaakt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg in Heeze-Leende.
	In overleg met Zuidzorg en de GGD maatwerkproducten afnemen waarbij de keuze wordt afgestemd op gesignaleerde problematiek in Heeze-Leende. Hierbij kan gedacht worden aan opvoedingsondersteuning, groepsvoorlichting, contactmomenten op maat etc.	Doorlopende inzet.
	Vanwege gewijzigde bekostigingsafspraken inzake het Rijksvaccinatieprogramma maken we aanvullende afspraken op bestaande overeenkomsten met de betrokken jeugdgezondheidsorganisaties over de wijze van bekostigen en de bijbehorende verantwoording.	Met Zuidzorg zijn aanvullende subsidie afspraken gemaakt inzake de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma.
3.3. Maatschappelijke ondersteuning		
We willen dat inwoners van Heeze-Leende zich prettig en veilig voelen in hun eigen woonomgeving, dat ze betrokken zijn bij hun leefomgeving en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor de buurt.	Lokale (burger)initiatieven worden waar nodig en gewenst ambtelijk ondersteund en eventueel financieel ondersteund met een eenmalige of jaarlijkse subsidie.	Vanuit het project burgerinitiatieven is een project nu lopend voor een huiskamer.
	Structureel overleg met de werkgroepen zorg en welzijn van de dorpsraden Sterksel en Leenderstrijp en de zorgcoöperatie Leende die zich o.a. richten op participatie en het voorkomen van eenzaamheid; meewerken aan activiteiten gericht op informatie en ontmoeting.	Loopt, 3x per jaar is een overleg tussen de zorgwerkgroepen van de dorpsraden en de gemeente.
	Het ontwikkelen van algemene voorzieningen pakken we lokaal op, samen met de lokale partijen – professionals en vrijwilligers - die hier al een belangrijke bijdrage aan leveren.	De KBO heeft in de Engelse Tuin een huiskamer/inloop voor wijkbewoners opgezet. Er zijn plannen om het dagelijkse eetpunt in 't Perron te beëindigen. De sociaal makelaar Heeze is actief betrokken bij het opzetten van een alternatief voor het eetpunt.
	In oktober 2018 start het 2-jarige project sociaal makelaar Heeze. De sociaal makelaar signaleert vragen/problemen en probeert deze veel mogelijk in het informele netwerk op te lossen, ondersteunt burgerinitiatieven, probeert eenzaamheid te voorkomen en stimuleert mensen om mee te doen door gebruikmaking van algemene voorzieningen, en zelf als vrijwilliger aan de slag te gaan.	Loopt volgens planning. Er komen al veel vragen binnen. Er is een bijeenkomst geweest met organisaties uit Heeze/klankbordgroep. Eind dit jaar is een tussentijdse evaluatie gepland.
	Uitvoeren project buurtbemiddeling in samenwerking met Wocom en gemeente Cranendonck.	Loopt. Er is in Heeze-Leende een actieve groep vrijwilligers gestart, er lopen ook al een paar bemiddelingstrajecten.
	Doorgaan met het aanbieden van een blijverslening voor inwoners van Heeze-Leende. Met deze lening kunnen mensen hun eigen woning aanpassen waardoor men langer zelfstandig thuis kan blijven wonen.	Tot nu toe geen belangstelling voor. Wel in het begin een paar gesprekken gehad maar heeft niet tot een lening geleid. Het blijft belangrijk om dit onder de aandacht te brengen van burgers en intermediairs.
	In het kader van inclusieve samenleving samen met professionele- en vrijwilligersorganisaties	In februari is de aftrap geweest rondom het feit dat Heeze-Leende een dementievriendelijke

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
	verder vormgeven aan dementievriendelijke gemeente en toegankelijkheid.	gemeenschap wil zijn, het netwerk is van start gegaan om aan dit doel nader invulling te geven.
We willen dat mantelzorgers en vrijwilligers worden ondersteund en gewaardeerd.	We waarderen mantelzorgers en vrijwilligers met een keuze uit het Mantelzorg- en Vrijwilligers Verwenmenu. We ondersteunen de vrijwilligers(organisaties) en mantelzorgers vanuit de Vrijwilligerscentrale en het Steunpunt Mantelzorg van Cordaad met onder andere het geven van informatie en advies, het aanbieden van cursussen/training/scholing, het vinden van vrijwilligers en maatjes, respijtzorg en het organiseren van activiteiten.	Het Vrijwilligers Verwen Menu (VVM) vindt in het voorjaar plaats, het Mantelzorgers Verwen Menu in het najaar. Er zijn veel aanmeldingen voor het VVM, de actie loopt nog. Er hebben al trainingen plaatsgevonden zoals 'Dementie heb je niet alleen' en 'Wat als de mantelzorger wegvalt'. Er volgen nog workshops over oa. de zorgverzekeringen. Ook hebben al verschillende lunches met mantelzorgers plaatsgevonden. Voor ondersteuning van jonge mantelzorgers wordt een scholenpakket samengesteld en contact gelegd met de scholen.
We willen bereiken dat mensen met een beperking kunnen (blijven) participeren in de samenleving en zelfstandig kunnen (blijven) wonen en functioneren in de eigen leefomgeving door het inzetten van eigen kracht, sociaal netwerk, algemene en voorliggende voorzieningen en individuele/maatwerk voorzieningen.	In 2019 wordt extra aandacht gegeven aan de onafhankelijke cliëntondersteuning, omdat Heeze-Leende in 2018 de nominatie voor koplopergemeente heeft mogen ontvangen en in 2019 koplopergemeente is. In 2019 wordt de evaluatie inkoop (in A2-verband), betreffende de maatwerkvoorzieningen begeleiding 18+ afgerond. Mogelijk leidt dit tot een hernieuwde aanbesteding. Afronding regionaal project innovatieve mobiliteitsvraagstukken en mede uitvoering geven aan de aanbesteding vervoer (regio taxi); deze vindt regionaal plaats.	Heeze-Leende is koplopergemeente voor 2 jaar (2019/2020). Projectaanvraag is gehonoreerd. Project gaat dit jaar van start. Begin september willen we de bevindingen presenteren aan de portefeuillehouders. Een eventuele hernieuwde aanbesteding zal op zijn vroegst in 2020 plaatsvinden. De aanbestedingsstukken zijn gereed, loopt conform planning.
We willen bereiken dat kwetsbare burgers kunnen participeren in de samenleving en we willen overlast voorkomen.	Samen met de centrumgemeente Eindhoven en de regiogemeenten geven we uitvoering aan het beleidsplan Doorcentralisatie 2018-2020 dat er op gericht is om beschermd wonen en maatschappelijke opvang toekomstbestendig te organiseren en inhoudelijk door te ontwikkelen. Het betreft zeer kwetsbare burgers voor wie een zorgcontinuüm moet worden gerealiseerd. Doordecentralisatie van de middelen naar de regiogemeenten wordt verwacht in 2022.	Er is een gezamenlijk plan van aanpak voor de regio opgesteld door de gemeenten Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Eindhoven, Eersel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. Dit is in juni 2019 door alle colleges vastgesteld en is aansluitend aan de VNG toegezonden.
3.4 Gezondheid		
We willen, dat inwoners het vermogen hebben of krijgen om, ook vanuit een kwetsbare gezondheidsspositie, deel te kunnen nemen en de eigen regie kunnen (blijven) voeren.	Regie voeren op het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheid door de GGD. Uitvoeren van de acties zoals genoemd in het Uitvoeringsplan Lokaal Gezondheidsbeleid aan de hand van de volgende vijf thema's: • Bewegen & voeding. • Eenzaamheid. • Psychisch welbevinden. • Sociaal economische gezondheidsverschillen. • Alcohol & drugs.	Loopt conform afspraken. Acties worden uitgevoerd conform uitvoeringsplan.
3.5 Participatie		
Inwoners hebben de nodige middelen van bestaan en nemen, passend bij de mogelijkheden, deel aan de arbeidsmarkt. Zij zijn/worden financieel zelfredzaam. Kinderen kunnen op allerlei vlakken meedoen. Kwetsbare jongeren maken een passende (vervolg)stap naar onderwijs, dagbesteding of arbeid.	Ondersteuning van inwoners die niet zelf kunnen zorgen voor de nodige middelen van bestaan en niet zelfstandig invulling kunnen geven aan arbeidsparticipatie. In Heeze-Leende gaat het om relatief veel inwoners onder 35 jaar. Verklaring hiervoor is het relatief hoge aandeel statushouders in de uitkering. Inzetten van arbeidsmakelaars om passend werk te zoeken voor de kandidaten. Werkwijze aanpassen omdat kandidaten die in deze markt niet de weg naar werk hebben gevonden meer aandacht en begeleiding nodig hebben.	Inwoners krijgen inkomensondersteuning als dat nodig is. Door de inzet van de arbeidsmakelaar en re-integratietrajecten worden inwoners ondersteund naar werk. In de eerste helft van 2019 hebben 15 personen betaald werk gevonden met ondersteuning van de arbeidsmakelaar. Zij zijn hierdoor bijstandsonafhankelijk. Hiervan is voor 6 personen loonkostensubsidie ingezet. Ook zijn er 2

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
	Realisatie van 12 werkstages (werk- en taalstages) en 10 betaald werk (4 uitstroom, 6 parttime).	personen parttime aan het werk. Daarnaast zijn er 8 werkstages gerealiseerd.
	Actieve monitoring en begeleiding van de jongeren die uitstromen vanuit het Voortgezet Speciaal-, Praktijk- en Entree onderwijs met hun vervolgstap naar onderwijs, dagbesteding of arbeid.	Vanaf april wordt samengewerkt met Ergon voor het actief monitoren en begeleiden van deze jongeren.
	Minimaal 3 personen krijgen een beschut werkplaats. Dit is een wettelijke verplichting.	Er is 1 persoon met een indicatie beschut werk geplaatst. Verder zijn er geen personen met een indicatie bekend in de gemeente.
	We zetten extra in op loonkostensubsidie als instrument om mensen - naar vermogen - maximaal aan het werk te helpen. De uitvoering van deze regeling is regionaal ondergebracht bij het Participatiebedrijf.	Er zijn 6 personen met loonkostensubsidie aan het werk. De arbeidsmakelaar zorgt voor de plaatsing. De overige uitvoering van deze regeling wordt verzorgd door het participatiebedrijf.
	We bereiken met Leergeld 83 kinderen in armoede (100% van de ambitie bij heroverweging minimabeleid 2015) en bieden ze mogelijkheden voor zwemles, sport, cultuur, laptop voortgezet onderwijs, kleding en het vieren van verjaardag (uitvoeringsplan armoedebestrijding kinderen).	Verwachting is dat de ambitie van 83 kinderen misschien niet helemaal gehaald wordt dit jaar. Wel worden alle genoemde mogelijkheden aangeboden aan de kinderen die we bereiken.
	In het tweede kwartaal 2019 start de samenwerking met een nieuwe partner voor fase 2 van schuldhulpverlening. Begin 2019 zijn werkprocessen schuldhulpverlening samen met afvaardiging cliëntenraad (ervaringsdeskundigen) verbeterd. Insteek is het verminderen van stress bij klanten. Er zijn afspraken met Wocom rondom vroegsignalering (in convenant of d.m.v. leertuin). In eerste kwartaal 2019 zijn schuldhulpverleners getraind in stress-sensitieve hulpverlening. We maken gebruik van het adviesrecht m.b.t. bewindvoering (naar verwachting is dat per 2019 van kracht).	Samenwerking met Kredietbank Nederland is gestart per april. Werkprocessen zijn gewijzigd, worden nu geïmplementeerd. Er heeft nog geen training stress-sensitieve dienstverlening plaatsgevonden, maar dit zal wel in 2019 gebeuren. Afspraken met Wocom zijn in de maak. Het adviesrecht is nog niet van kracht, dus daar kunnen we nog geen uitvoering aan geven.
Inwoners betalen naar draagkracht eigen bijdragen gemeentelijke voorzieningen.	Eind 2019 is helder of invoering van één systematiek voor gemeentelijke inkomensafhankelijke regelingen haalbaar is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ervaringen in Valkenswaard met deze systematiek. Als dit zo is, vindt implementatie in 2020 plaats. Deze systematiek gaat uit van kosten naar draagkracht en voorkomt een stapeling van kosten.	In het najaar van 2019 wordt de systematiek in Valkenswaard geëvalueerd. Dit kan als basis dienen voor inschatting haalbaarheid/wenselijkheid van deze systematiek in Heeze-Leende.
3.6 Dorpshuizen		
Goed bezette, zoveel mogelijk zelfvoorzienende en financieel zelfstandige, dorpshuizen met een hoog sociaal rendement.	Actualiseren van het accommodatiebeleid. Inventariseren accommodatie-verdeling binnen de gemeente en afstemming met behoefte.	In 2019 zal een plan van aanpak voor de actualisering opgesteld worden, zodat dit in 2019 uitgevoerd kan worden.
	Uitvoeren benchmark voor subsidievoorwaarden en huurtarieven van dorpshuizen binnen de gemeente.	Er loopt een onderzoek naar mogelijkheid om een stelsel in te voeren waarbij inwoners om niet gebruiken kunnen maken van dorpshuizen. Najaar 2019 afronden.
3.7 Statushouders		
Invulling geven aan de door het Rijk opgelegde taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Daarnaast willen we bereiken dat statushouders in Heeze-Leende volwaardig meedoen en	In samenwerking met de woningcorporatie de taakstelling voor de huisvesting van statushouders realiseren.	Mogelijk halen we de taakstelling voor 1 ^e helft 2019 niet. Reden hiervoor is dat er geen statushouders worden aangemeld voor huisvesting in Heeze-Leende.
	Voortzetting breed overleg over de integratie van statushouders. Aan dit overleg nemen	Loopt

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
participeren in onze samenleving door te werken, naar school te gaan of op een andere manier een bijdrage te leveren aan onze samenleving.	naast vertegenwoordigers van de gemeente, de GGD en Cordaad deel. Voorzetting uitvoering plan 'integratie statushouders' met extra inzet op taal en werk.	Loopt conform Uitvoeringsplan. Het wandelproject start wat later dan gepland, hierdoor is er een doorloop in 2020. Ook de activiteiten rondom Taal op het werk/intensieve taaltrajecten en intensieve aanpak huidige uitkeringsgerechtigden heeft vertraging opgelopen.
3.8 Sport		
Inwoners gaan (meer) sporten hetgeen bijdraagt aan een gezonde leefstijl (met name gericht op sportparticipatie door jeugd, ouderen en mensen met een beperking).	Overleg met sportraad over het doen van duurzame investeringen in sportaccommodaties.	Dit is een doorlopend item in de gesprekken met de Sportraad.
	Actualiseren accommodatiebeleid. Inventarisatie accommodatie-verdeling binnen de gemeente.	In 2019 zal een plan van aanpak voor de actualisering opgesteld worden, zodat dit in 2019 uitgevoerd kan worden.
	Met de gebruikers en de sportraad een visie opstellen voor de lange termijn toekomst van het sportpark Lambrek. Die visie wordt de basis voor een volgende fase waarin de ontwikkelingen uit de visie in een planning met financiële paragraaf worden verwerkt.	Het masterplan komt in september oktober naar de raad.
	Vorbereiding locatiekeuze, ruimtelijke procedure en programma van eisen met betrekking tot de bouw van een nieuwe gymzaal ter vervanging van de gymzalen Strabrecht en Spoorlaan. In dat kader zal een uitgebreid participatietraject worden uitgevoerd.	De gemeenteraad heeft in het voorjaar de locatiekeuze gemaakt. Voor deze nieuwe locatie wordt nu een voorontwerp bestemmingsplan opgesteld.
	Inzet van combinatiefunctionarissen sport/sportconsulenten bij het primair onderwijs en de beweegcoach bij de senioren. Door deelname aan het Regionaal Sportloket aangepast sporten richten we ons op de doelgroep mensen met een beperking.	Doorlopende inzet van de sportconsulenten onderwijs. Vanaf september 2019 start een nieuwe periode met hernieuwde afspraken over de inzet van de sportconsulenten onderwijs. Deelname aan het Regionaal Sportloket loopt.
	(Verdere) integratie sportbeleid en bewegingsstimulering in het Wmo-, jeugd- en lokaal gezondheidsbeleid.	Sport(beleid) en bewegingsstimulering wordt meegenomen in het integraal beleidsplan sociaal domein. Daarnaast wordt in er Q4 een start gemaakt met het opstellen van een lokaal sportakkoord, dat in Q2 van 2020 gereed dient te zijn.
3.9 Cultuur		
Op peil houden van ons cultuurhistorisch erfgoed en het onderdeel laten vormen van een aantrekkelijke gemeente waarin het voor iedereen aangenaam recreëren is.	Actueel houden en verder uitwerken van de lijst en website voor het aangewezen cultureel erfgoed.	De lijst voor het culturele erfgoed is geactualiseerd. De gegevens voor de website zijn beschikbaar en moeten nog verwerkt worden.
	Inventariseren van de beschermde dorpsgezichten die onze gemeente rijk is.	Er heeft een voorlopige inventarisatie plaatsgevonden van mogelijk aan te wijzen dorpsgezichten.
De bibliotheek functioneert als podium en etalage van het dorp en is een levendige plek waar lezen, leren, informeren, maar ook kunst & cultuur en ontmoeting & debat centraal staan.	In samenwerking met de lokale bibliotheekstichting en bibliotheek Dommeldal uitvoeren van de bibliotheekvisie. In de bibliotheekvisie is bepaald dat de bibliotheek moet kantelen naar een netwerkorganisatie waarin lokale verankering, verbinding en ontmoeting centraal staan.	Er is maandelijks overleg tussen Dommeldal, lokale bibliotheekstichting en gemeente om de voortgang te bewaken. Bij het ministerie van OCW is een subsidie-aanvraag ingediend voor het realiseren van een bibliotheekpunt in Leende
	In samenwerking met de lokale bibliotheekstichting en bibliotheek Dommeldal uitvoeren van de bibliotheekvisie aan de hand van het jaarplan 2019.	Er is maandelijks overleg tussen Dommeldal, lokale bibliotheekstichting en gemeente om de voortgang te bewaken
We willen dat het muziekonderwijs beschikbaar blijft voor de jeugd tot 18 jaar. Jeugdleden van de drie fanfares in de drie dorpskernen kunnen kwalitatief goed opgeleid	Voortzetting subsidiëring RICK (Regionaal Instituut voor Cultuur en Kunst) uit Weert met een jaarlijkse subsidie voor de HaFa (Harmonie-Fanfare) muzieklessen en eventueel andere muziekinstrumenten als gevolg van weinig aanmeldingen HaFa.	Voor 2019 is aan RICK een subsidie verleend van maximaal € 700,- per leerling, mits lid van één van de drie lokale fanfares. Het instrumentarium is verbreed naar alle instrumenten mits met instemming van de fanfare.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Toelichting
worden tot eventueel het D-niveau (het hoogste amateurniveau).		

Grote projecten

Centrumplan Leende		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Een nieuwe multifunctionele accommodatie (Kindcentrum en Dorpshuis) (mfa) in het centrum van Leende.	De sloopwerkzaamheden zijn afgerond. De voorbereiding voor de bouw van de mfa is opgestart.
Wat doen we daarvoor?	Bij een geslaagde aanbesteding voor de realisatie van de nieuwe mfa wordt er gestart met de bouwwerkzaamheden in het voorjaar van 2019. Gedurende de bouwperiode van circa 14 maanden worden onderwerpen zoals de exploitatie, inrichting en de promotiecampagne met gebruikers, omwonenden, omliggende bedrijven en Dorpsraad verder uitgewerkt.	De definitieve opdracht aan Hegeman Aannemingsmaatschappij (Aarts Bouw uit Leende) is verstrekt. Het ontwerpteam en de aannemer zijn gestart met de bouwvoorbereiding. Na de bouwvak start de aannemer met de werkzaamheden.
Wat mag het kosten?	Het totale krediet inclusief duurzaamheidsmaatregelen, bouwkostenstijging en activering van de aankoop van het ontwerpplan is op 2 juli 2018 vastgesteld op € 11.653.000. De exacte kosten in 2018 en volgende jaren zijn o.a. afhankelijk van het moment van start bouw en de aanbesteding zelf.	Het totale krediet voor het centrumplan Leende is in april 2019 verhoogd tot € 12.451.000,00. Dit heeft te maken met de tegenvallende aanbesteding voor de realisatie van de nieuwe mfa.

Doorontwikkeling Sociaal Domein		Toelichting
Wat willen we bereiken?	Een integrale aanpak, die aandacht heeft voor alle leefgebieden en alle vraagstukken waar de inwoner mee worstelt (klantperspectief), waarbij professionals met elkaar samen werken en processen, werkwijze en expertise op elkaar afstemmen om tot een gezamenlijk plan voor de burger te komen (organisatorisch perspectief).	Idem.
Wat doen we daarvoor?	Opstellen van één meerjarig beleidsplan Sociaal Domein met als doel om de integrale aanpak van Participatiewet, Wmo en Jeugd te versterken, waarbij we interactie en samenwerking zoeken met de A2 gemeenten, inwoners, belangenorganisaties en ketenpartners/professionals. De verschillende thema's binnen het sociaal domein (o.a. jeugd, Wmo, welzijn, werk en inkomen onderwijs etc.) onderbrengen in één programma. De huidige budgetten voor Jeugd, Wmo en Participatie ontschotten tot één budget sociaal domein en vanuit de gezamenlijke visie sociaal domein de beschikbare budgetten inzetten.	<u>Beleidsplan Sociaal Domein</u> Een meerjarig beleidsplan Sociaal Domein wordt dit jaar afgerond en in januari 2020 aan de raad voorgelegd ter vaststelling. Er zijn inwonersbijeenkomsten in de vier kernen gehouden, en een werksessie met de gemeenteraad en de ketenpartners. Momenteel zijn we bezig met het betrekken van jongeren bij dit proces. <u>Integrale werkwijze</u> Planning is dat per 1 september het volwassen team en het jeugdteam onder de naam Sociaal Team opCommunicatieplan Sociaal Team is 60% klaar. <u>Sturen op het sociaal domein</u> Informatiebehoefte geformuleerd op basis waarvan we meer zicht willen krijgen op het sociaal domein en daardoor meer kunnen sturen op basis van trends. Momenteel worden deze rapportages verder doorontwikkeld. Voor de gemeenteraad is een dashboard ontwikkeld.
Wat mag het kosten?	Voor het uitvoeren van dit project is in de begroting 2019 een bedrag van € 20.000 opgenomen.	College heeft besloten om € 60.000 extra beschikbaar te stellen voor het realiseren van het project Doorontwikkeling Sociaal Domein.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Thema		Begroting 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)	Mutaties Berap 2019	Begroting 2019 na Berap 2019
3.1	Onderwijs	2.526	1.602	-20	1.582
3.2	Jeugd	2.891	3.782	-65	3.717
3.3	Maatschappelijke ondersteuning	3.299	3.062	175	3.237
3.4	Gezondheid	301	282	-	282
3.5	Participatie	4.261	4.073	-37	4.036
3.6	Dorpshuizen	464	562	-	562
3.7	Statushouders	215	49	-	49
3.8	Sport	889	785	15	800
3.9	Cultuur	553	592	-	592
Totaal lasten		15.399	14.789	68	14.857
3.1	Onderwijs	-335	-418	12	-406
3.2	Jeugd	-12	-	-	-
3.3	Maatschappelijke ondersteuning	-104	-69	44	-25
3.4	Gezondheid	-	-	-	-
3.5	Participatie	-2.156	-2.171	-	-2.171
3.6	Dorpshuizen	-26	-27	-	-27
3.7	Statushouders	-	-	-	-
3.8	Sport	-127	-129	-	-129
3.9	Cultuur	-5	-5	-	-
Totaal baten		-2.765	-2.819	56	-2.763
Saldo baten en lasten programma 3		12.634	11.970	124	12.094
Toevoegingen aan reserves		7	7	-	7
Onttrekkingen aan reserves		- 1.054	- 161	-	-161
Saldo mutatie reserves		- 1.047	- 154	-	-154
Saldo na bestemming programma 3		11.587	11.816	124	11.940

Toelichting mutaties

Bedragen x € 1.000

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
3.1 Onderwijs					
<i>Verhuur BSO de Triangel</i> Huur vragen voor gebruik van ruimten in een school die in gebruik is gegeven aan een schoolbestuur is niet toegestaan. Dit gaat om een specifieke situatie in de Triangel waarbij een kinderdagverblijf schoolruimte gebruikt.	S	-	12	-	12
<i>Pilot onderwijs – jeugdhulp</i> Het oorspronkelijk plan was om jeugdhulpgelden in te zetten in het onderwijs op de Berkenschutse, zodat leerlingen uit Heeze-Leende op school extra ondersteuning/jeugdhulp zouden krijgen. Het afgelopen jaar hebben we samen met de Berkenschutse onderzocht op welke manier dit mogelijk zou zijn. Begin juni zijn we tot de conclusie gekomen dat de voorwaarden om deze pilot nu te starten niet optimaal zijn waardoor het afbreukrisico om te starten te groot is. De kans dat het oorspronkelijke idee van jeugdhulp in de klas (gefinancierd door Heeze-Leende) door zal gaan is klein tot niet aanwezig. We blijven echter wel in gesprek met elkaar om andere kansen en mogelijkheden te onderzoeken om jeugdhulp in onderwijstijd te realiseren, al zal dit dan hoogstwaarschijnlijk niet worden gefinancierd vanuit gemeentegelden	I	-20	-	-	-20
Totaal mutaties thema 3.1 Onderwijs		-20	12	-	-8
3.2 Jeugd					
<i>Budget voor pilot inzet POH jeugd GGZ</i> Het budget is voor een heel jaar geraamd. Momenteel loopt nog een onderzoek naar de inzet van een praktijkondersteuner GGZ Jeugd bij de huisartsen. De verwachting is dat dit onderzoek na de zomervakantie wordt afgerond en dat vanaf september/oktober er daadwerkelijk een praktijkondersteuner ingezet zal worden. Om die reden wordt de raming voor	I	-50	-	-	-50

Thema/omschrijving	S/I *	Mutatie lasten	Mutatie baten	Mutatie reserves	Saldo mutaties
2019 bijgesteld. Het doel is onder meer het beperken van verwijzingen naar specialistische jeugdzorg door huisartsen.					
<i>Jeugd; uitvoeringsplan preventie</i> Bijstelling uitvoeringsplan preventie (ontwikkeling collectief aanbod i.p.v. individueel aanbod).	I	-15	-	-	-15
Totaal mutaties thema 3.2 Jeugd		-65	-	-	-65
3.3 Maatschappelijke ondersteuning					
<i>Uitgaven WMO</i> Naar verwachting stijgen de totale kosten huishoudelijke hulp, vervoerskosten en maatwerkvoorzieningen natura materieel / hulpmiddelen.	S	65	-	-	65
<i>Extra cliëntondersteuning</i> Er is een projectaanvraag ingediend bij het ministerie voor onafhankelijke cliëntondersteuning. De aanvraag is goedgekeurd. <i>De financiering vindt plaats in 2019 (via de algemene uitkering, zie thema 1.5), maar het betreft een project voor 1½ jaar (2019/2020). Daarom wordt bij de jaarrekening 2019 verzocht (een deel van) het budget over te hevelen naar 2020.</i>	I	74 -44	- 44	- -	74 -
<i>Implementatie applicatie ZorgNed</i> Binnen de A2 gemeenten is op 1 mei 2019 de geharmoniseerde applicatie ZorgNed voor het sociaal domein in gebruik genomen. De oorspronkelijke planning was 1 december 2018. Door de overschrijding van deze planning en het feit, dat beheer van de nieuwe applicatie nog niet georganiseerd is in A2 verband maken we in 2019 extra kosten, die niet voorzien waren. Redenen tot vertraging waren o.a.: latere start van het implementatietraject, de complexiteit van de processen binnen het sociaal domein en het ontbreken van voldoende capaciteit in de drie gemeenten. Daarnaast ontbreekt in de drie gemeenten de kennis en ervaring met de nieuwe applicatie en is inzet van externe ondersteuning noodzakelijk dit jaar. Deze kosten worden gedeeld met Valkenwaard en Cranendonck.	I	80	-	-	80
Totaal mutaties thema 3.3 Maatschappelijke ondersteuning		175	44	0	219
3.5 Participatie					
<i>Bijzondere bijstandsverlening</i> Door lagere kosten voor statushouders (zij ontvangen diverse soorten bijzondere bijstand) en het afremmen van de sterke toename van de kosten voor bewindsvoering.	I	-50	-	-	-50
<i>Participatiebudget</i> Aanpassing van de lasten op basis van het bedrag in de meicirculaire 2019 (integratie uitkering participatie SD).	I	13	-	-	13
Totaal mutaties thema 3.5 Participatie		-37	-	-	-37
3.8 Sport					
<i>Onderhoud materialen</i> De sportmaterialen in de gymzalen zijn oud. Vervanging gebeurt spaarzaam en alleen indien noodzakelijk, maar ook dan wordt het budget overschreden, ondanks eerdere verhoging.	S	15	-	-	15
Totaal mutaties thema 3.8 Sport		15	-	-	15
Totaal structurele mutaties		80	12	0	92
Totaal incidentele mutaties		-12	44	0	32
Totaal mutaties programma 3		68	56	0	124

* S: Structureel, I: Incidenteel